

Verslag studiemiddag ANBI

28 oktober 2015

1. Opening

De heer Crajé opent de vergadering en heet de aanwezigen welkom. Vanmiddag zal informatie gegeven worden over de regelingen rond de Algemeen Nut Beogende Instellingen (ANBI). Het model registratie ANBI is aan alle hogere oversten en economen toegestuurd. Vanmiddag zal voornamelijk informatie geven worden over de voor- en nadelen van de ANBI-regeling, het invullen van het formulier en is er ruim gelegenheid tot het stellen van vragen.

2. Informatie over ANBI

De heer Crajé loopt kort het programma van vanmiddag door. Aan de hand van een PowerPoint presentatie (zie bijlage 1) zullen alle aspecten van de ANBI aan de orde komen. Per sheet worden de volgende, aanvullende en verhelderende, opmerkingen gemaakt:

Sheet 3

- Sinds 1 januari 2014 is de regelgeving ANBI veranderd. Om het publieksvertrouwen in de goede doelen te vergroten is een aantal aanvullende voorwaarden gesteld aan een ANBI. Dit vertrouwen was gedaald omdat met regelmaat bleek dat directeuren exorbitant hoge salarissen verdienden en maar een deel van de aan een ANBI gegeven gift ook daadwerkelijk op de goede plaats terecht kwam.
- Het voordeel van deze wijziging in de regelgeving ANBI is dat de kerkgenootschappen expliciet genoemd zijn in de nieuwe regeling. Ze zijn nu officieel benoemd tot Algemeen Nut Beogende Instelling en kan hierover geen discussie meer ontstaan.
- De kerkgenootschappen hebben een aparte status binnen de regelgeving ANBI.
- Wanneer een ANBI ervoor kiest de ANBI-status te beëindigen, dan is de instelling verplicht te blijven rapporteren aan de Belastingdienst. Er dient, ook na beëindiging van de ANBI-status, aangegeven te worden hoe het vermogen zich ontwikkelt. Deze verplichting blijft bestaan tot het vermogen gekrompen is tot € 25.000. Tot die tijd zal je inzage moeten blijven geven aan de Belastingdienst.

Sheet 4

- Een religieus instituut is een ANBI. Een ANBI betaalt geen erf- of schenkbelasting. Wanneer het religieus instituut zelf een schenking doet, hoeft de ontvanger geen schenkbelasting te betalen.
- Daarnaast komt een ANBI in aanmerking voor teruggave energiebelasting.

Sheet 5

- Vrijwilligers die voor een ANBI werken, kunnen – onder bepaalde voorwaarden – het werk dat zij voor die ANBI verrichten als gift aftrekken van de belasting. Hierover is in de afgelopen jaren veel discussie ontstaan, maar de regels hieromtrent zijn nu helder geformuleerd.
- Donateurs van een ANBI mogen hun giften aftrekken van de belasting. Voor giften aan culturele ANBI's geldt een extra giftenaftrek. Dit zal bij de religieuze instituten minder vaak voorkomen, maar het kan wel degelijk het geval zijn bij een steunstichting die opgericht is om een klooster (het gebouw) in stand te houden.
- De regelgeving rond de ANBI is verscherpt; dit zal in de toekomst alleen maar meer worden. De verwachting is dat de overheid steeds meer transparantie zal vragen. Het is goed om je dit te realiseren bij het invullen van het registratieformulier.

Sheet 6

- Er is een convenant afgesloten tussen het Centraal Interkerkelijk Overleg (CIO) en de Belastingdienst. In dit convenant is een aantal zaken geregeld en vastgelegd. In 2007 is voor de kerkgenootschappen een groepsbeschikking afgegeven en geregistreerd. Alle kerken en religieuze instituten vielen hieronder en waren dus als groep een ANBI. Doordat de overheid meer transparantie eist van de ANBI's is een groepsbeschikking niet meer mogelijk. Ieder zelfstandig onderdeel van een kerkgenootschap dient een eigen ANBI-registratie te hebben. Toen bekend werd dat de groepsbeschikking zou komen te vervallen, heeft het CIO een werkgroep samengesteld. Deze werkgroep bestond uit zes personen, waaronder de heer Crajé. Opdracht van de werkgroep was alle informatie te verzamelen die de Belastingdienst nodig zou hebben om over te gaan van een groepsregistratie naar een registratie per zelfstandig onderdeel van de kerkgenootschappen.
- Ook de Belastingdienst heeft een apart team samengesteld voor deze overgang. Dit team was gestationeerd in Den Bosch, maar door bezuinigingen is het team overgeplaatst naar Eindhoven en is het aantal teamleden verminderd. Dit heeft het overleg tussen de werkgroep CIO en de Belastingdienst niet bevorderd.
- Doordat de religieuze instituten onder de groepsbeschikking vielen, waren ze niet individueel zichtbaar in het ANBI-register. Dit leidde er toe dat de KNR met regelmaat door een notaris of een potentiële donateur gebeld werd met de vraag of een bepaald religieus instituut bij de KNR bekend en aangesloten was. Door de nieuwe opzet zal dit niet meer nodig zijn.
- Het overleg met tussen het CIO en de Belastingdienst verliep niet vlekkeloos. Het CIO bestaat uit 31 kerkgenootschappen met elk een eigen structuur. Sommige kerkgenootschappen hadden hun zaakjes uitstekend op orde, anderen hadden niet goed in beeld uit hoeveel zelfstandige onderdelen ze bestonden en moesten dit uit de archieven zien op te maken.
- De nieuwe regeling is voor annexe instellingen, rechtspersonen rond de kerkelijke instellingen, op 1 januari 2014 van kracht geworden. De informatie over deze instellingen is in het afgelopen jaar zichtbaar geworden in het ANBI-register.
- De nieuwe regeling gaat voor kerkelijke instellingen per 1 januari 2016 gelden. Per 1 januari 2016 dienen de gegevens over 2014 gepubliceerd te worden; per 1 juli 2016 de gegevens over 2015. De KNR heeft goed in beeld welke leden zij heeft en kon de informatie dus vrij eenvoudig aan de Belastingdienst overhandigen.

Sheet 7

- De inventarisatie is afgerond; de gegevens van de religieuze instituten kunnen vanaf nu aangeleverd worden. Uiteraard kunnen altijd kerkelijke instellingen toegevoegd worden aan de lijst mocht blijken dat er nog rechtspersonen ontbreken.
- Opname in het ANBI-register kan alleen wanneer een uniek nummer is toegewezen. In het voortraject is er altijd van uitgegaan dat dit unieke nummer het SEPA-nummer zou zijn. Echter, in februari 2015 bleek dat dit nummer twee cijfers te lang was en niet in de systemen van de Belastingdienst paste. Een oplossing zou het gebruik van het fiscaal nummer zijn, maar niet iedere kerkelijke instelling heeft een fiscaal nummer. Het speciale team van de Belastingdienst was niet gerechtigd fiscaal nummer uit te geven en op dit moment wordt er nog naarstig naar een oplossing gezocht. Een bijkomend probleem is dat, wanneer je een fiscaal nummer aanvraagt, je geen postbusnummer mag opgeven.
- Er is veel tijd besteed aan het vergelijken van de bestanden. Voorkomen moest worden dat een religieus instituut dubbel in het uiteindelijke bestand voor zou komen. In eerste instantie zou de Belastingdienst de bij haar bekende kerkelijke instellingen aanleveren en het CIO zou dit bestand vergelijken met haar eigen bestanden. Uiteindelijk kon de Belastingdienst het bestand niet aanleveren omdat hierin ook kerkelijke instellingen opgenomen waren die geen lid zijn van het CIO. Hun privacy zou geschonden kunnen worden. Daarom hebben de kerkgenootschappen hun bestanden aan de Belastingdienst aangeleverd en deze zijn door de Belastingdienst nagekeken en werd, indien mogelijk, het al bekende fiscale nummer toegevoegd. Dit was lastig omdat soms afwijkende namen gebruikt werden.

Om een voorbeeld te geven: de Broeders van Onze Lieve Vrouw van Lourdes en de Broeders van Dongen zijn dezelfde congregatie. Het maken van een goede match tussen de bestanden was dus een moeizaam proces en inmiddels was het september 2015. Afgesproken is dat de CIO vóór 1 november 2015 alle bij hen bekende gegevens aanleveren. De Belastingdienst zal vervolgens, waar nodig, fiscale nummers toekennen. Het is overigens maar de vraag of dit voor 1 januari 2016 in alle gevallen gerealiseerd zal zijn. De fiscale nummers worden door een andere afdeling binnen de Belastingdienst toegekend en het is niet duidelijk of zij bereid zijn prioriteit aan dit project te geven. Bovendien worden de door ons aangeleverde bestanden niet elektronisch ingelezen door de Belastingdienst, maar handmatig ingevoerd. Dit is een tijdrovend en foutgevoelig proces.

- Het invullen van de ANBI registratieformulieren dient echter zo spoedig mogelijk gereed te zijn. Wanneer het fiscale nummer nog ontbreekt, kan dit later toegevoegd worden.

Sheet 8 + 9

- ANBI's worden geacht een aantal zaken te publiceren. Deze punten zullen stuk voor stuk besproken worden.

Sheet 10

- Een ANBI is verplicht de gevraagde gegevens te publiceren. Dit dient te gebeuren via een unieke URL. Dit webadres dient rechtstreeks naar de informatie te leiden en dus niet naar een homepage op een website waarop doorgeklikt moet worden om bij de informatie te komen.
- Een religieus instituut heeft twee keuzes. Er kan ofwel rechtstreeks op een eigen website ofwel via de KNR-portal gepubliceerd worden. Deze portal wordt momenteel al gebruikt door de annexe instellingen. Deze portal is alleen via het ANBI-register te vinden en is niet benaderbaar via zoekmachines. Wanneer mensen via het register een ANBI zoeken, worden ze doorgeleid naar de KNR-portal. Wanneer ze via een zoekmachine zoeken, zullen ze de informatie niet vinden.
- Het bisdom Breda heeft echter besloten zeven religieuze instituten een unieke URL via het bisdom toe te wijzen. Blijkbaar is hierover een brief gestuurd naar de betreffende religieuze instituten. Het betreft: de Catechisten, Franciscanessen Alles voor Allen, Franciscanessen Bergen op Zoom, Franciscanessen van Dongen, Franciscanessen Charitas, Franciscanessen van Etten en de Franciscanessen van de H. Elisabeth. De heer Crajé wijst erop dat het aan de hogere oversten is om te beslissen of zij hun ANBI-registratie via de KNR of via het bisdom Breda willen regelen. Eventuele vragen hierover kunnen, op een ander moment, aan hem gesteld worden.
- Voor de kerkgenootschappen was het te gebruiken format snel helder omdat de structuur van deze instellingen vrijwel gelijk was. Bij de religieuze instituten ligt dit wat gecompliceerder omdat de persoonlijke levenssfeer een rol speelt. Het voorgelegde format is dus een handreiking, een richtlijn; er mag van worden afgeweken.
- Eventuele vragen van de Belastingdienst komen centraal bij de KNR binnen. Dit is het voordeel van registratie via de KNR-portal. Wanneer de KNR geen antwoord kan geven op deze vragen, zal door de KNR contact met het religieuze instituut opgenomen worden. Hogere oversten hoeven dus niet zelf met de Belastingdienst in overleg.
- Slapende stichtingen zijn, indien zij hun ANBI-status willen behouden, verplicht om hun gegevens te publiceren. Dit kan overigens heel minimaal. Wat is de functie van de stichting en waarom wordt de stichting in stand gehouden?

Sheet 11 – onderdeel A van het format

- Het is aan te bevelen om de officiële naam van het religieuze instituut te gebruiken en niet de naam die in de volksmond wordt gebruikt.
- Het RSIN- of fiscaal nummer kan worden ingevuld wanneer dit bekend is. Wanneer het nummer nog moet worden toegekend, kan dit veld vooralsnog open gelaten worden.

- Bij de contactgegevens is het van belang dat er één contactmogelijkheid geboden wordt; een mailadres of een adres of een telefoonnummer. Het is niet nodig om al deze gegevens te vermelden.

De volgende vragen worden gesteld c.q. zijn schriftelijk ingediend:

- *Is het verplicht om een website te vermelden?*
Dit is niet het geval. Wanneer het religieuze instituut zelf de ANBI-registratie verzorgt kan het handig zijn; wanneer de registratie via de KNR-portal geregeld wordt is het aan te bevelen geen website te vermelden.
- *Hoe kun je controleren of het fiscaal nummer klopt?*
De KNR heeft de fiscale nummers die de religieuze instituten zelf, bij de eerste inventarisatie via het aanmeldingsformulier, hebben doorgegeven door de Belastingdienst laten controleren. Wanneer er geen nummer is doorgegeven, zal door de Belastingdienst een fiscaal nummer worden toegewezen.
- *Wanneer er sprake is van een fiscale eenheid tussen een religieus instituut en een stichting, mogen zij dan als één ANBI publiceren?*
Nee, iedere rechtspersoon dient apart te publiceren. Een ANBI-status wordt toegekend aan een afzonderlijke rechtspersoon. Hierdoor kan het dus voorkomen dat twee rechtspersonen, het religieuze instituut en de stichting, hetzelfde fiscale nummer hebben. Ditzelfde geldt voor een provinciaal en generaal bestuur van een religieus instituut. Dit zijn twee aparte entiteiten die apart dienen te publiceren. Ze krijgen dan ook allebei de ANBI-status.
- *Bij de inventarisatie is gevraagd of religieuze instituten wilden aangeven of ze wel of niet mee wilden doen met de ANBI-registratie. Doen alle bij de KNR aangesloten religieuze instituten mee?*
Nee, een aantal heeft aangeven af te willen zien van de ANBI-status. Met deze religieuze instituten zijn of worden gesprekken gepland om aan te geven welke consequenties hun keuze heeft. Omdat de rapportageplicht blijft bestaan is het argument 'te veel werk' niet steekhoudend.
- *Wanneer een religieus instituut in eerste instantie heeft aangegeven niet mee te willen doen en na vanmiddag ervan overtuigd is dat dit de verkeerde keuze is, kan er dan alsnog aangesloten worden?*
Graag. Hopelijk wordt vanmiddag duidelijk dat het behouden van de ANBI-status een verstandige beslissing is.

Sheet 12 – onderdeel B van het format

- Hier wordt de bestuurssamenstelling vermeld. Het gaat hier alleen om de functies en niet om namen. Er is door de KNR als een standaardtekst opgesteld. Deze kan gebruikt en waar nodig aangevuld of gewijzigd worden. Het invullen van dit onderdeel is eenmalig; de bestuursstructuur van het religieuze instituut zal waarschijnlijk niet snel veranderen.
- *Hoe vul je onderdeel B in wanneer er nog maar één bestuurslid is? Het Beschikkingscriterium stelt dat een stichting niet door één persoon bestuurd mag worden.*
Over dit punt zijn afwijkende afspraken gemaakt met de Belastingdienst. De eisen die aan een kerkgenootschap gesteld worden zijn op dit punt anders dan de eisen die aan een reguliere ANBI gesteld worden. Ditzelfde geldt voor het Bestedingscriterium. Dat stelt dat een ANBI geen gelden mag oppotten. De ten aanzien van deze beide criteria gemaakte afspraken zijn niet openbaar. Wanneer een religieus instituut maar één bestuurder heeft, is het goed vooraf contact op te nemen met de heer Crajé om de juiste formulering te kiezen.

- *Volstaat het om alleen de bestuurssamenstelling te vermelden? Of dient ook een eventuele REA of Adviesraad vermeld te worden?*
Dit is niet verplicht, maar wel aan te bevelen. De aanwezigheid van een REA of een Adviesraad kan het vertrouwen in de bestuursstructuur vergroten. Op deze manier haal je de goede punten naar voren en dat kan alleen in je voordeel werken. Wees daar dus niet terughoudend of bescheiden in.
- *Het advies van de KNR is altijd geweest om je als religieus instituut niet in te schrijven bij de Kamer van Koophandel. Wanneer dit toch is gedaan, dien je dan de daar aangegeven structuur ook hier te volgen? Dient de registratie bij de Kamer van Koophandel exact overeen te komen met de ANBI-registratie?*
De KNR heeft dit advies inderdaad gegeven omdat bij kerkelijke instellingen geen personen werden geregistreerd door de Kamer van Koophandel. Dit is wel het geval bij verenigingen; verenigingen zijn wel verplicht zich te registreren. Er mag echter afgeweken worden van deze registratie omdat de registratie bij de Kamer van Koophandel op naam is en hier alleen functies benoemd worden.
- *Wanneer de bestuurssamenstelling verandert, bijvoorbeeld omdat het bestuur uitgebreid wordt met een financieel deskundige, dient dit direct gewijzigd te worden of kan dit wachten tot de jaarlijkse update van de financiële gegevens?*
De gegevens op de eigen pagina of op de portal van de KNR dienen up-to-date gehouden te worden. Een wijziging in de bestuurssamenstelling zal dus gelijk gewijzigd moeten worden.

Sheet 13 – onderdeel C van het format

- Ook voor dit onderdeel is een standaardtekst opgesteld die gebruikt en waar nodig aangevuld of gewijzigd kan worden. Geprobeerd is de bijzondere positie van de kerkgenootschappen binnen de ANBI te laten zien. Het is dus van groot belang de doelstellingen specifiek te benoemen. Vaak is de doelstelling vastgelegd in de eigen statuten. Deze tekst kan overgenomen worden. Ook het invullen van onderdeel C is een eenmalige actie; ook de doelstellingen zullen waarschijnlijk niet snel wijzigen.

Sheet 14 – onderdeel D van het format

- Het hebben van een beleidsplan is verplicht voor een ANBI. Het is mogelijk om hier alleen te verwijzen naar een bestaand beleidsplan. Dit beleidsplan dient dan op de eigen website te vinden te zijn. Wanneer er geen beleidsplan is, zal hier kort beschreven moeten worden wat het beleid is. Aangeraden wordt de omschrijving kort te houden. Wanneer er vragen komen, kan dit onderdeel altijd nog aangevuld en uitgebreid worden. Het is aan te bevelen om, wanneer er geen beleidsplan is en een tekst opgesteld wordt, deze tekst door het bestuur van het religieuze instituut te laten bekrachtigen. Op deze manier voldoe je als religieus instituut aan de door de wet gestelde eisen aan een ANBI.
- *Is het niet beter om niet alleen het bij onderdeel D geformuleerde beleid, maar het hele ANBI-format door het bestuur te laten bekrachtigen?*
Dit is inderdaad verstandig. Op deze manier wordt het bestuur op de hoogte gesteld van hetgeen door het religieuze instituut wordt gepubliceerd.
- *Hoe formuleer je beleid wanneer een religieus instituut bestaat uit slechts drie personen die zijn opgenomen in een zorginstelling?*
In dergelijke situaties kan het beleidsplan heel summier geformuleerd worden. Aangeven dient te worden dat er sprake is van religieus, gemeenschapsleven en dat dit bevordert wordt door het religieuze instituut. De verwachting is niet dat de Belastingdienst vragen zal hebben bij een geformuleerd beleid. Wanneer er binnen een religieus instituut niet meer zoveel gebeurt, mag je dat ook melden. Laat echter wel zien dat religieus leven bijzonder is en dat dit ondersteund en gemotiveerd moet worden. De ge-

ver van een gift geeft omdat het charisma van het religieuze instituut hem of haar inspireert. Het is niet nodig om te benadrukken dat de leden van het religieuze instituut oud zijn en in een zorgsituatie verkeren. Het feit dat ze er zijn, dat ze hun religieuze leven vormgeven volstaat.

Sheet 15 – onderdeel E van het format

- Ook voor dit onderdeel is een standaardtekst opgesteld waarin verwezen wordt naar het Rechtspositiereglement van de KNR. Deze tekst kan weer, indien nodig, aangepast en aangevuld worden. Wanneer u het Rechtspositiereglement van de KNR niet hanteert, dient verwezen te worden naar de CAO die gevolgd wordt.
- *Hoe dient omgegaan te worden met de beloning van een bestuur van niet-leden?*
- Bestuursleden van een ANBI mogen niet bovenmatig beloond worden. Vanuit de overheid is een richtlijn van € 263 per vergadering vastgesteld. Deze richtlijn is voor toezichthoudende bestuurders. Wanneer bestuurders ook uitvoerend zijn, dan geldt een hoger bedrag. Bij dit onderdeel dient duidelijk gemaakt te worden welke taken een bestuur van niet-leden uitvoert en hoe de beloning aan deze taken is gerelateerd. Daarnaast zijn er besturen van religieuze instituten die een directeur hebben aangesteld om hen te ontlasten van de dagelijkse gang van zaken. Er is dan sprake van een Raad van Toezicht model. Gemeld zal moeten worden welke beloning wordt toegekend bijvoorbeeld de vastgestelde richtlijnen van de NVTZ of het advies van de KNR.

Sheet 16 – onderdeel F van het format

- In het format is een tweetal opties gegeven. Wanneer een religieus instituut een jaarverslag uitgeeft, dan kan volstaan worden met het verwijzen naar dit jaarverslag. Wanneer er geen jaarverslag gepubliceerd wordt, zal een korte tekst opgenomen moeten worden bij dit onderdeel. Ook hierbij geldt weer; benadruk het goede werk. Wat doet u, wat draagt u bij, wat ondersteunt u? Dit onderdeel is een jaarlijks aan te passen onderdeel.
- Zojuist is antwoord gegeven op de vraag ‘hoe beschrijf je de activiteiten van religieuzen met een leeftijd boven de 70 jaar’. Waarbij 70 overigens willekeurig gekozen is. Laat het goede van het religieuze leven zien, benadruk dat.
- Het jaar dat beschreven wordt in onderdeel F dient het jaar te zijn waarover de financiële gegevens getoond worden en het jaar daaraan voorafgaand. Op deze manier kan een vergelijking gemaakt worden van de activiteiten. Dus op 1 januari 2016 dienen de cijfers over 2014 gepubliceerd te worden. Bij dit onderdeel worden dan de activiteiten in de jaren 2013 en 2014 beschreven.

Sheet 17 – onderdeel G van het format

- Ook hier is weer een standaardtekst opgesteld. Het volstaat om te verwijzen naar de eigen begroting. Hierin is opgenomen hoe de bestedingen voorzien zijn. Met de Belastingdienst is afgesproken dat een dergelijke verwijzing volstaat. Uiteraard kan ervoor gekozen worden de hele begroting op te nemen. Dat betekent wel dat dit onderdeel jaarlijks aangepast dient te worden. Het publiceren van de begroting kan ook weer als kans gezien worden om te laten zien wat je nog van plan bent te gaan doen;. Je laat dan zien wat de voorgenomen bestedingen zijn en leg daarbij dan de nadruk op de schenkingen die je van plan bent te doen.
- Wanneer u verwacht dat de begroting 2014 niet representatief zal zijn voor het jaar 2015, dan dient de tekst aangepast te worden.
- Voor dit onderdeel geldt hetzelfde als gesteld bij onderdeel D. Een begroting is, net als een beleidsplan, verplicht voor een ANBI. Is er geen begroting, dan zal deze – summier – opgesteld moeten worden en door het bestuur geaccordeerd moeten worden. Overigens is het hebben van een begroting ook volgens de Guidelines for the Administration of the Asses in Institutes of Consecrated Life and Societies of Apostolic Life, gepubliceerd door de

Congregatio, verplicht. Deze zou ook vóór de aanvang van het boekjaar moeten zijn opgesteld.

Sheet 18 + 19 – onderdeel H van het format

- Per 1 januari 2016 zullen de cijfers over 2014 gepubliceerd moeten worden; per 1 juli 2016 de cijfers over 2015. Binnen een jaar dient er dus tweemaal gepubliceerd te worden; de jaren erna kan volstaan worden met eenmaal per jaar. De cijfers mogen afgerond worden op duizendtallen.
 - Er zijn heel veel verschillende structuren en kostenposten. In onderdeel H wordt een richting gegeven. Ook hierbij geldt weer, het is een model. Het mag specifieker of minder uitgebreid. Het uitsplitsen van de baten is niet verplicht maar licht het dan wel toe. Er kan voor gekozen worden een totaal bedrag te noemen en te melden uit welke onderdelen de baten bestaan. Wanneer een religieus instituut niet vanuit kostensoort, maar vanuit locaties werkt, kan dit ook vermeld worden. Bij twijfel kan altijd contact met de KNR opgenomen worden.
 - Wat is als algemeen nut aan te merken? Een religieus instituut ontvangt als geheel de ANBI-status. Het betreft dus niet alleen de giften, maar ook het religieus instituut zijn an sich. Dit betekent dat ook de kosten voor levensonderhoud onder algemeen nut vallen. Op de studiedag COR-FKR d.d. 15 oktober 2015 is gediscussieerd over de vraag of je de kosten van levensonderhoud via een voorziening kan laten lopen en dus niet zichtbaar maakt in de staat van baten en lasten of dat je dit wel laat zien. De FKR zal hierover een advies uitbrengen en hierbij ook advies inwinnen van gespecialiseerde accountants. Vooral nog kunt u deze kosten publiceren zoals het momenteel bij u geregeld is.
 - Ook wanneer er sprake is van een afwijkend boekjaar dient binnen zes maanden na afloop van het boekjaar gepubliceerd te worden.
 - Het hebben van een accountantsverklaring is geen verplichting. Wanneer deze aanwezig is, mag de verklaring, in overleg met de accountant, uiteraard gepubliceerd worden.
 - Over een eventuele controle door de Belastingdienst zijn afspraken gemaakt. De Belastingdienst laat een controle via de kerkgenootschappen, bij religieuze instituten via de KNR, lopen. De Belastingdienst heeft de bevoegdheid om te controleren, maar is voorstander van horizontaal toezicht; toezicht door de kerkgenootschappen zelf. In bijzondere gevallen zullen ze zelf controleren. In het ANBI-register zit een meldknop; wanneer er een zware verdenking gemeld wordt, zal de Belastingdienst zelf polshoogte nemen bij deze ANBI. Overigens komt de aankondiging voor zo'n controle ook eerst bij de KNR binnen.
 - Wanneer er sprake is van meerdere administraties, zal het geheel van de rechtspersoon gepubliceerd moeten worden. Publicatie geschiedt per rechtspersoon en niet per onderdeel van een rechtspersoon.
 - Wanneer een gemeente in Nederland een niet-zelfstandig onderdeel van een provincie is, dienen toch de cijfers van de gemeente gepubliceerd te worden. Voor de ANBI is de gemeente een zelfstandige rechtspersoon. Het is niet voldoende om te verwijzen naar de algemene jaarrekening; de eigen cijfers dienen inzichtelijk gemaakt te worden. Dit geldt niet voor een religieus instituut met verschillende gemeenten in Nederland. Het religieuze instituut is het zelfstandige onderdeel dat het totaal van de verzamelde cijfers publiceert.
- *Wanneer er sprake is van een provinciaal en een generaal bestuur, mag het generaal bestuur dan enkelvoudige cijfers publiceren?*
Dit is het geval. Het gaat om de eigen cijfers van de rechtspersoon, niet om geconsolideerde cijfers.
- *Wanneer een generaalt fondsen beheert voor de provincie, mag je dan salderen? In dat geval zijn er minder opbrengsten.*
Hierover mag zelf een beslissing genomen worden. Uitgangspunt is wat je wilt laten zien aan de buitenwereld. Als je wilt laten zien dat er veel solidariteitsbijdragen, gif-

ten, zijn is dat een keuze die je zelf maakt. De saldi dienen wel te kloppen met de jaarrekening. Het is niet nodig om het vermogen zichtbaar te maken. Bij alle onderdelen van het format is het aan te bevelen om de goede punten naar voren te halen. Bij de besteding van de giften kan je dus expliciet zijn. Wanneer er bepaalde giften rechtstreeks vanuit het vermogen gedaan worden, kun je dit apart laten zien. Deze staan namelijk niet in de exploitatierekening.

- *Wanneer het format ingevuld is en opgestuurd is naar de KNR, wordt het dan gecontroleerd? Wanneer een religieus instituut niets meer hoort, kan er dan vanuit gegaan worden dat het format goed is ingevuld?*

De formulieren worden bij de KNR verzameld en bekeken. De KNR kan geen oordeel geven over de juistheid van de cijfers, maar kijkt wel of het algemene beeld, dat een religieus instituut geeft, klopt. De formulieren kunnen als wordbestand worden aangeleverd. De KNR zorgt voor de verwerking. Overwogen is om iedereen een inlogcode te geven en te vragen de gegevens zelf in te vullen, maar dit was qua structuur veel complexer, duurder en er waren dan minder controle mogelijkheden. Daarom is uiteindelijk voor deze werkwijze gekozen.

- *Wanneer er sprake is van een grote incidentele bate, bijvoorbeeld door de verkoop van onroerend goed, dient dit ook gepubliceerd te worden of mag deze bate rechtstreeks naar het vermogen geboekt worden?*

Dit laatste wordt afgeraden. Het is een gerealiseerde opbrengst die je beter kan melden. Uiteraard kun je de bate toelichten en aangeven wat je met de opbrengst van plan bent.

- *De heer Backer is er een groot voorstander van dat alle religieuze instituten de ANBI-status behouden. Het geeft enerzijds een verkeerd beeld aan de Belastingdienst wanneer religieuze instituten afhaken en anderzijds is het bijna net zoveel werk om de ANBI-status te beëindigen als te behouden. Door de nog jaren geldende rapportageplicht heb je bij beëindiging wel de lasten maar niet de voordelen van de ANBI-status. De heer Crajé ondersteunt dit en meldt dat de religieuze instituten die eerst van plan waren af te haken en met wie een gesprek is gevoerd, toch besloten hebben de ANBI-status te behouden.*

- *De broeders van Amsterdam hebben een aantal kerkelijke instellingen die door de bisschop van Rotterdam zijn opgericht. Via welk kanaal publiceren deze kerkelijke instellingen?*

Deze instellingen staan dubbel op de lijst; zowel bij de KNR als bij het bisdom. De SRKK checkt deze lijst op dubbele vermeldingen en per instelling zal gekeken worden via welk kanaal er het beste gepubliceerd kan worden. Uiteindelijk komt er één bestand van de KNR en de BC gezamenlijk. De broeders van Amsterdam hebben, voortvloeiend op hun voltooiing, ook twee privaatrechtelijke rechtspersonen opgericht die onder toezicht van de bisschop staan. Ook over deze instellingen dient nog een besluit genomen te worden.

- *Soms bestaat een religieus instituut nog maar uit vier, op leeftijd zijnde, leden. Wat is het voordeel van het behouden van de ANBI-status?*

Het is niet verstandig om de ANBI-status te beëindigen. Het invullen van het format levert nu wat werk op, maar voor veel van de onderdelen is al een standaardtekst opgenomen. Het gaat jaarlijks maar om kleine aanpassingen. Bovendien is het door de aangescherpte regelgeving bijna evenveel werk om te voldoen aan de rapportageverplichtingen bij het beëindigen als bij het behouden van de ANBI-status. De financiële voordelen voor een ANBI kunnen zeer groot zijn bij ontvangst van een gift of een leegaat/erfenis. Overigens is de tendens dat niet alleen ANBI's maar ook anderen (stichtingen en verenigingen) inzage dienen te geven in hun financieel beheer.

- *Zojuist werd gemeld dat het bisdom Breda ervan uitgaat dat zeven religieuze instituten via het bisdom gaan publiceren. Het horizontale toezicht zal dan ook door het bisdom uitgevoerd worden. Kan de bisschop deze religieuze instituten verplichten via het bisdom in plaats van zelf of via de KNR te publiceren?*

Als het goed is, is er een brief van het bisdom onderweg naar de betreffende religieuze instituten. De hogere oversten die het betreft kunnen hierover contact opnemen met de heer Crajé. Voor de ANBI-regeling is het van belang dat er een internetadres wordt doorgegeven aan de Belastingdienst, welke dat is bisdom of KNR maakt volgens de heer Crajé niet uit. Als er maar een internetadres komt. De principiële keuze is aan het bestuur van het religieuze instituut zelf via welke weg ze publiceren.
- *Het vermelden van de inkomsten, geldt dit alleen voor de religieuzen die woonachtig zijn in Nederland of ook voor de missionarissen die AOW ontvangen. De missionarissen van Mill Hill kennen geen gelofte van armoede. De AOW gelden die buitenlandse missionarissen ontvangen, worden aan hen overgemaakt. Dienen deze inkomsten gemeld en afgeboekt te worden op apostolaat?*

Wanneer de AOW rechtstreeks ten goede komt van de missionaris dan hoeven deze inkomsten niet gepubliceerd te worden. Giften die Mill Hill via deze missionarissen aan de missie geven, kun je wel inzichtelijk maken. Het is goed om dit te laten zien.
- *De Franciscanessen van Dongen hebben een kerkelijke instelling, door de bisschop opgericht, die de gelden voor de congregatie in Indonesië beheert. Deze instelling is ook een ANBI en de registratie moet nog gedaan worden. Omdat het een kerkelijke instelling is, zal deze op de lijst van de BC voorkomen. Maar de bisschop kan het format niet invullen omdat hij niet over de cijfers beschikt.*

De heer Crajé zal hierover apart met zr. Kops overleggen. Het lijkt voor de hand te liggen dat het bestuur van het religieuze instituut de beslissing neemt over de wijze van publiceren.
- *Mag je de exploitatie van onroerend goed, verhuur van ruimtes, beschouwen als algemeen nut? Het doel van deze verhuur is het in stand houden van het religieuze instituut en het bekostigen van de mantelzorg van de zusters.*

Verhuur zal nooit de hoofdtak van een religieus instituut zijn. Echter, wanneer ruimtes verhuurd worden om instandhouding van het religieuze leven en het levensonderhoud van de religieuzen te waarborgen, dan wordt dit als algemeen nut gezien. De verhuur is dan geen commerciële activiteit. De doelstelling is niet een wooncorporatie zijn, maar het in stand houden van het religieuze instituut en daarmee het religieuze leven. De rentebaten hoeven trouwens niet gespecificeerd te worden. Volstaan kan worden met een totaalbedrag en een vermelding van de onder de baten vallende onderdelen.
- *Wanneer een religieus instituut ervoor kiest zelf en niet via de portal van de KNR te publiceren, hoeft dit dan niet aan de KNR doorgegeven te worden?*

De wijze van publiceren is een eigen keuze. Wel wil de KNR graag weten waar een religieus instituut voor kiest. Dit om er zeker van te zijn dat alle religieuze instituten een keuze maken en zich, op welke manier ook, registreren. Wanneer gekozen wordt voor een eigen registratie, dan is het religieuze instituut ook zelf verantwoordelijk voor het tijdig doorgeven van de juiste informatie. De KNR geeft er de voorkeur aan dat de religieuze instituten gebruik maken van de portal. Niet alleen omdat de KNR dan mee kan kijken en kan adviseren over de juiste formuleringen, maar ook omdat er afspraken gemaakt zijn met de Belastingdienst over horizontaal toezicht. In 2016 zal de omvang van het ANBI-register enorm toenemen aangezien alle kerkgenootschappen nu een eigen registratie krijgen en niet meer onder de groepsbeschikking vallen. De verwachting is niet dat de Belastingdienst direct erg nauwkeurig zal controleren. Het vertrouwen in het horizontale toezicht is groot. Wel zullen de ANBI's gescreend

worden op basis van een script, op termen als ‘bestuurder’, ‘beloning’, ‘beleid’, enzovoorts. Religieuze instituten die publiceren via de KNR-portal zijn ervan verzekerd dat een eventuele controle altijd eerst bij de KNR gemeld wordt.

Sheet 20

- Wanneer een religieus instituut ervoor kiest via de eigen website te publiceren, dan dienen de gegevens over 2014 op 1 januari 2016 zichtbaar te zijn. De gegevens dienen rechtstreeks benaderbaar te zijn en dus niet via doorklikken op de homepage van de eigen website. De KNR zal deze gegevens niet controleren; een religieus instituut die deze keuze maakt, is ook verantwoordelijk voor de tijdige en juiste publicatie van de eigen gegevens.
 - Wanneer een religieus instituut gebruik maakt van de KNR-portal, dan dient het format voor 1 december 2015, als worddocument, bij de KNR aangeleverd te zijn. Er is dan nog een maand om de gegevens te controleren en te verwerken.
 - Eind november 2015 zullen de religieuze instituten die nog geen format hebben ingeleverd c.q. niet doorgegeven hebben dat ze zelf willen publiceren, gebeld worden. Dit is een tijdrovend proces dus graag ontvangt de KNR tijdig uw format of beslissing tot eigen publicatie.
 - De KNR staat in continue overleg met de Belastingdienst. Dit overleg verloopt niet altijd vlekkeloos, maar we proberen de deadlines te halen en ervoor te zorgen dat de afspraken van onze kant nagekomen worden.
 - De toezichthoudende taak van de KNR zal in een convenant met de Belastingdienst worden vastgelegd. Hier zitten nog wat haken en ogen aan. Het is echter van groot belang dat dit goed geregeld en vastgelegd wordt aangezien het alternatief, dat de Belastingdienst zelf rechtstreeks toezicht gaat houden, geen aantrekkelijk alternatief is.
- *Is er sprake van een overgangsregeling? De fiscale aftrekpost voor giften in 2015 zal in 2016 actueel zijn.*
- Voor het jaar 2015 zal in de aangifte 2015 nog geen koppeling met het ANBI register aanwezig zijn. Bij de aangifte over 2016 dient alles geregeld te zijn en bestaat de mogelijkheid dat het aangifteformulier ook gekoppeld is aan het ANBI-register. Overigens hebben we al een jaar van overgang achter de rug. De annexe instellingen moesten al op 1 januari 2015 voldoen aan de nieuwe regeling; de kerkgenootschappen hebben uitstel gekregen tot 1 januari 2016.
- *Wat zijn de consequenties als je niet voldoet aan de eisen van publicatie?*
- Er worden geen boetes uitgedeeld, maar in het uiterste geval kan de ANBI-status ontgenomen worden. Dit zou erg vervelend zijn omdat je dan de fiscale voordelen kwijtbent, maar wel nog steeds moet voldoen aan de rapportageverplichting aan de Belastingdienst. Als je niet aan de rapportageverplichting aan de Belastingdienst voldoet kan deze daar wel een boete voor opleggen.

3. Afsluiting

De heer Crajé dankt alle aanwezigen voor zijn / haar inbreng, benadrukt nogmaals dat vragen met betrekking tot de ANBI uiteraard altijd aan hem voorgelegd mogen worden en sluit de vergadering.

Nita van Bergen
1 november 2015